

Frivillighetsregisternemnda

Vedtak i Frivillighetsregisternemnda 12. mai 2025

Sak 2024/2035 - Knif AS - org.nr. 980 404 706 - klage over vedtak om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret

Frivillighetsregisternemndas medlemmer: Leder Martin Hennig, og medlemmene Vibeke Wøien Hansen, Renate Kristiansen, Simen Saxebøl og Joachim Amundsen Trana

Sakens bakgrunn

- (1) Knif AS (klager) meldte 9. oktober 2024 inn registrering i Frivillighetsregisteret.
- (2) Frivillighetsregisteret fattet vedtak 28. oktober 2024 om å nekte registrering i registeret, med henvisning til at det bare er frivillige organisasjoner som driver aktiviteter som ikke er fortjenestebasert som har registreringsrett i Frivillighetsregisteret. Det vises også til at organisasjoner som foretar eller kan foreta utdeling til fysiske personer, ikke har registreringsrett i Frivillighetsregisteret.
- (3) Klager påklaget vedtaket 11. november 2024. Klager viser til at selskapet har vedtektsfestet at selskapets eiere kun kan være aktører som bekjenner seg til den apostoliske trosbekjennelsen, slik som kirker, trossamfunn, organisasjoner, menigheter og institusjoner. Klager viser også til at selskapet kun kan utdele midler til sine eiere gjennom utbytte, og at alle eierne er registreringsberettiget i Frivillighetsregisteret. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.
- (4) Frivillighetsregisteret har ikke funnet grunn til å omgjøre vedtaket og oversendte klagen med innstilling 29. desember 2024 til Frivillighetsregisternemnda for behandling. I innstillingen viser Frivillighetsregisteret til at klager ikke har registreringsrett i registeret, ettersom selskapet ikke utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet.

Det rettslige grunnlaget

- (5) Det rettslige grunnlaget er lov 29. juni 2007 nr. 88 om register for frivillig virksomhet (frivillighetsregisterloven).
- (6) Det følger av frivillighetsregisterloven § 3 første ledd at registrering i Frivillighetsregisteret er en rett som tilordnes registerenheter som driver frivillig virksomhet, jf. frivillighetsregisterloven § 4.
- (7) Som registreringsenhet regnes blant annet «aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», jf. frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

- (8) Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Frivillighetsregisternemndas vurdering

- (9) Knif AS sin klage gjelder Frivillighetsregisterets vedtak 28. oktober 2024 om å nekte registrering i Frivillighetsregisteret.
- (10) Aksjeselskap har i utgangspunktet ikke registreringsrett i Frivillighetsregisteret. I frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d er det imidlertid gjort unntak for aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet. *Flertallet, bestående av Martin Hennig, Renate Kristiansen og Joachim Amundsen Trana*, legger til grunn at ordlyden «aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», tilsier at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger til frivillig virksomhet, ikke har registreringsrett.
- (11) Denne forståelsen underbygges av uttalelser i forarbeidene. Det følger av NOU 2006: 15 side 25 at aktiviteter i regi av aksjeselskap i utgangspunktet anses som fortjenestebaserte, som følge av at gevinst fra aksjeselskap typisk pløyes tilbake til aksjeeierne. Det fremheves på side 37 at «[d]et forhold at selskapet har eiere som kan disponere over overskudd ved tilbakeføring til seg selv, gjør at selskapene i utgangspunktet ikke bør kunne gjøres til en registreringsenhet». Forarbeidene åpner imidlertid for at visse aksjeselskaper bør kunne registrere seg i Frivillighetsregisteret. Det fremgår av NOU 2006: 15 side 25-26 at:
- «Det skyldes at en del frivillige virksomheter organisert som foreninger og stiftelser driver deler av sine aktiviteter gjennom aksjeselskaper, som for eksempel kan organisere sykehjem, drive med cafevirksomhet, trykking av brosjyrer og bøker, salg av tjenester mv. Poenget med en slik organisering vil ofte være at den skal (bidra til å) finansiere eller realisere den frivillige virksomheten. Det er vanskelig å finne gode argumenter mot at slike selskaper – der det ikke skjer noen utdeling til private eiere i ordinær form, men hvor utdelte midler pløyes videre inn i frivillig virksomhet og brukes til å fremme ideelle formål – skal kunne registreres i frivillighetsregisteret.»
- (12) Departementet slutter seg til arbeidsgruppens vurderinger om at det er et visst behov for at aksjeselskap kan få status som registreringsenhet, men fremhever at forutsetningen er at eventuelle utdelinger bare går til den frivillige virksomheten, jf. Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) side 56.
- (13) At aksjeselskap må praktisere utdeling til frivillig virksomhet for å kunne regnes som en registreringsenhet med registreringsrett i Frivillighetsregisteret, underbygges også av sammenhengen i regelverket. Dersom lovgiver hadde ønsket at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger skulle regnes som registreringsenhet, ville det fremgått av ordlyden på tilsvarende måte som for alminnelige stiftelser, jf. frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav b.
- (14) Flertallet har på bakgrunn av ordlyden, forarbeidene og systembetraktninger kommet til at aksjeselskap som ikke foretar utdelinger til frivillig virksomhet, ikke har registreringsrett i Frivillighetsregisteret. Nemnda har lagt til grunn en slik tolkning i flere

avgjørelser, se blant annet Frivillighetsregisternemndas vedtak i sak 2023/1224 og sak 2023/1123.

- (15) Det følger av NOU 2006: 15 side 37 at det i vurderingen av om aksjeselskap utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet må tas utgangspunkt i selskapets vedtekter. Hvis det ikke er tatt inn vedtektsbestemmelser om anvendelse av overskudd og av formuen ved oppløsning, må aksjeselskapet sannsynliggjøre på annen måte at det ikke foretar utdelinger til annet enn frivillig virksomhet.
- (16) Klager anfører at selskapet kun kan utdele midler til sine aksjeeiere gjennom utbytte, og at alle eierne er registreringsberettiget i Frivillighetsregisteret.
- (17) Det følger av klagers vedtekter § 2.1. at selskapet har som formål å eie og drive virksomheter som leverer produkter og tjenester til frivillige og ideelle organisasjoner.
- (18) Klagers vedtekter inneholder ingen informasjon vedrørende om selskapet har som formål å utdele midler til frivillig virksomhet, anvendelse av overskudd eller hva som skjer med selskapets formue ved oppløsning. Det er følgelig ikke vedtektsfestet i klagers vedtekter at selskapet faktisk foretar utdelinger til frivillig virksomhet, og nemnda har ikke mottatt annen dokumentasjon som sannsynliggjør at selskapet praktiserer slik utdeling til frivillig virksomhet.
- (19) Flertallet har etter dette kommet til at klager ikke er en registreringsenhet etter frivillighetsregisterloven § 4. Klager oppfyller derfor ikke vilkårene for registrering i Frivillighetsregisteret, jf. frivillighetsregisterloven § 3 første ledd.
- (20) *Mindretallet, bestående av Simen Saxebøl og Vibeke Wøien Hansen*, har kommet til samme resultat som flertallet, men med en annen begrunnelse.
- (21) Mindretallet mener at ordlyden i frivillighetsregisterloven § 4 bokstav d, «aksjeselskap som utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet», må tolkes i lys av forarbeidene, slik et mindretall har vist til i tidligere saker som for eksempel sak 2023/1224.
- (22) I NOU 2006: 15 side 37 står følgende:

«I praksis er det imidlertid en del aksjeselskap som typisk er opprettet av en forening/forbund/stiftelse, som bør kunne være registreringsenhet i frivillighetsregisteret, jf. foran, og som har til formål å nettopp å finansiere eller realisere den ideelle, frivillige virksomhet.»
- (23) Videre står det at:

«Arbeidsgruppen velger på denne bakgrunn å la det avgjørende kriterium for at et aksjeselskap skal kunne få registrere seg være det samme som for alminnelige utdelingsstiftelser og næringsdrivende stiftelser, jf. pkt. 3.6.4.3: Om enheten - i dette tilfellet aksjeselskapet – utelukkende foretar utdelinger til frivillig virksomhet. jf. utkastet § 4 første ledd bokstav d. Aksjeselskap som foretar utdelinger til enkeltpersoner omfattes dermed ikke av unntaket. Det gjør heller ikke aksjeselskap som foretar utdeling til andre selskaper og annen fortjenestebasert virksomhet. Om vilkårene for unntaket foran er oppfylt i det konkrete tilfellet vil måtte bedømmes konkret av registerføreren. Det må tas utgangspunkt i aksjeselskapets vedtekter. Dersom det er tatt inn

vedtektsbestemmelser som foran nevnt, vil det utgjøre en sterk indikasjon på at vilkåret for unntaket er oppfylt. Hvis det ikke er inntatt slik vedtektsbestemmelse, må aksjeselskapet sannsynliggjøre på annen måte at det ikke foretar utdelinger til annet enn frivillig virksomhet.»

- (24) Mindretallet oppfatter dette som at arbeidsgruppen mener det avgjørende kriterium er at det ikke foretas utdelinger til annet enn frivillig virksomhet. Videre står det i Ot.prp. nr. 55 (2006-2007) side 56 at «[f]øresetnaden er at eventuelle utdelingar berre går til den frivillige verksemda, jf. forslaget § 4 første ledd bokstav d.»
- (25) Mindretallet mener at formuleringen «eventuelle utdelingar» indikerer at formålet med frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d er å avgrense registreringsretten mot aksjeselskap som foretar utdelinger til annet enn frivillig virksomhet, og ikke å avgrense mot aksjeselskap som er etablert for å realisere formålet i en frivillig virksomhet, ref. formuleringen i NOU 2006: 15. Det kan etter mindretallets oppfatning altså ikke stilles et absolutt krav om at aksjeselskap må praktisere utdeling til frivillig virksomhet for å falle innenfor frivillighetsregisterloven § 4 første ledd bokstav d, så lenge verdiene som skapes i selskapet forblir i selskapet, og ikke deles ut til annet enn frivillig virksomhet.
- (26) Klager har i henhold til egne vedtekter § 2.1 til formål å «eie og drive virksomheter som leverer produkter og tjenester til frivillige og ideelle organisasjoner». Her finner mindretallet imidlertid at det er uklart om samtlige av klagers nåværende og potensielt fremtidige eiere er og vil være frivillige og ikke-fortjenestebaserte organisasjoner. Det kan derfor ikke utelukkes at selskapet vil kunne foreta utdelinger til annet enn frivillig virksomhet gjennom utdeling av utbytte og fordeling av et eventuelt overskudd ved likvidasjon av selskapet.
- (27) Mindretallet har etter dette kommet til at klager ikke er en registreringsenhet etter frivillighetsregisterloven § 4. Klager oppfyller derfor ikke vilkårene for registrering i Frivillighetsregisteret, jf. frivillighetsregisterloven § 3 første ledd.

Konklusjon

- (28) Frivillighetsregisternemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at Frivillighetsregisterets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur